

KVĚTA PACOVSKÁ UTÍKEJTE NA KONEC / RUN TILL THE END

2. 10. 2019 – 1. 3. 2020

Galerie hlavního města Prahy

Colloredo-Mansfeldský palác

Karlova 2, Praha 1

Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin

Kurátorka: Hana Larvová

Před čtyřmi roky, v listopadu 2015, byla v Galerii hlavního města Prahy v Městské knihovně zahájena retrospektiva Květy Pacovské. Koncept výstavy, jehož záměrem bylo představit stěžejní díla konceptuální tvorby této umělkyně, tedy obrazy, sochy-objekty, kresby, instalace a experimentální autorské knihy, tehdy neumožnil zahrnout také rané práce z 60. a 70. let. Tyto grafiky a drobné sochy tvoří mimořádně ucelenou kolekci, ve které jsou již obsaženy výtvarné principy, které Květa Pacovská trvale sleduje a ve své další tvorbě především pomocí barvy dále rozvíjí. Soubor černobílých grafických listů se suchou jehlou, vyhraněným obsahem a vizuální jemností velmi konzistentní, vystavila autorka pouze jednou, a to společně s kovovými objekty a ilustracemi v pražském Hollaru v roce 1971. Její následný zájem o další výtvarné formy, mezi jinými především o „uzavřené“ koncepty knih-objektů, byl důvodem, proč tato kapitola z její rané tvorby zůstala stranou pozornosti a veřejnosti dodnes téměř neznáma. Proto jsme se rozhodli věnovat této důležité části její práce samostatnou výstavní kapitolu v Colloredo-Mansfeldském paláci.

Experimentální konceptuální tvorba Květy Pacovské zahrnuje široké spektrum výtvarných forem. V nich jsou obsaženy inspirativní výtvarné podněty, kterými v prvních desetiletích minulého století obohatila mezinárodní avantgardu tvorba Kurta Schwitterse, Paula Klee, Kazimira Maleviče a dalších stěžejních osobností historie umění. Květa Pacovská je originálními výtvarnými postupy proměňuje ve stále novou vizuální zkušenost, kterou propojuje zájem o prostor. Pacovská si jej převážně geometrickým výtvarným rukopisem definuje pomocí linií a barev. Nedílnou součástí tvorby jsou i rané grafiky, nejdříve lepty se suchou jehlou, kterými se intenzivně zabývala především v druhé půli šedesátých let, a následně pak velkoformátové litografie a síťotisky, které paralelně provázejí její tvorbu až do současnosti.

Na výstavě představujeme rané grafické listy, které vytvořila Květa Pacovská na počátku svého působení, mezi lety 1964–1971, a sochy-projekty ze 70. let. Grafická kolekce je úzce tematicky i formálně propojena. Grafiky mají obdobný formát, jejich prostor modeluje široká škála valérů šedi, které vytvářejí rámec pro naznačený obrazový děj. Jejich koncept, obdobně jako v dalších dílech, založila Květa Pacovská na svérázné filosofii hry s písmeny a čísly. Ta se později spolu s barvou stanou základní komponentou originálních autorských knih, které z volné tvorby přímo vycházejí a jsou dominantou její experimentální tvorby, jež je dnes nedílnou součástí mezinárodní umělecké scény.

Základem celého výtvarného projevu Květy Pacovské, grafiky nevyjímaje, se stala od počátku kresba, konkrétně samotný kresebný akt. „Kreslím, kreslím všechno, kreslím čímkoliv na cokoliv“, výstižně charakterizovala již na počátku padesátých let autorka své zaujetí spontaneitou čáry. Proto k záznamu rydlem do grafické matrice přistupovala vždy stejně jako k liniím kresby na papíru nebo k tahu štětcem v ploše obrazu, tedy s důrazem na samotný kresebný tah, který rukopis grafik vytváří. To, co v těchto grafikách Pacovskou zajímá především, je formální skladebný princip přibývání a ubírání, vrstvení, prolínání a překrývání, opakování, dělení aj. Motivy ryté přímo do grafické desky, písmo, číslo, znak dále proměňuje nebo kombinuje spojením s obrazovou nebo textovou koláží vlepovanou do hotového tisku. Prioritou není vizuální podoba, ale skrytá významová rovina, která je prostorem pro originální myšlenkovou kreativitu autorky. Plochu grafik naplňují jemné linie a obrazové fragmenty, které odkazují k aktuálním prožitkům nebo vzpomínkám na ně. Otázka, pokyn, úvaha nebo konstatování – jejich svérázný způsob komunikace vybízí k rozvíjení nekonečné řady asociací. Jejich sled skládá dohromady mozaiku zdánlivě obyčejných událostí prožitého okamžiku v časovém prostoru hodiny, dne, týdne nebo jakoby celého života. Tento dadaistický princip banality všední situace, který Květa Pacovská s lehkou nadsázkou ráda ve své práci využívá, vytváří působivou poetiku grafik, které jsou přemýšlením a rozjímáním o věcech, jež patří k běžnému životu a jeho denním rituálům. Lapidární témata v nich získávají závažnější významy, vytvářejí prostor pro fantazii diváka,

G TISKOVÁ ZPRÁVA HMP

kteřý se stává jejich účastníkem a nabízí mu možnost je „přečíst“. Některé dávají pokyny: *Lehněte si do trávy; Udělejte na obloze čáry a oblouky, které nepůjdou vymazat; Je sedm hodin a pět minut*; jiné otevírají pomyslný dialog s divákem: *S čím píšete?, Kam půjdete?*; další pak komentují situaci: *Postavili jsme čtyři stěny, Šli bychom. Až se postavíme doprostřed...*, případně se navrací k různým zážitkům, jako například grafika *Prostor pro 11 piruet*, která je vzpomínkou na hodiny baletu ve škole primabaleríny Jelizavety Nikolské. Některé grafiky odkazují na jednotlivé dny v týdnu, k určitému okamžiku a konkrétnímu konání. Příkladem je autorský text *Hra pro bílou barvu (Prostor limitovaný časem)* z let 1968–1970, který přiřazuje každému dni určitou činnost, jež je v podstatě komentářem sledu výtvarných postupů. Na konci šedesátých let začala Květa Pacovská vytvářet také své první drobné sochy-objekty, nejdřív z plechu, pak ze dřeva a papíru, které koncipovala jako kresby v prostoru. Důraz na otevřený koncept umožňoval jejich nepřetržitou formální obměnu. Z těchto soch se později vyvinula řada velkých konceptuálních prostorových instalací, které autorka realizuje dodnes. Vytváří je z minimalistických objektů z tenkých ocelových plátů v geometrické skladbě vertikál, horizontál, diagonál a kruhu. Nazývá je „placatými“ sochami. Nedílnou součástí rané tvorby jsou také prostorové kresby, které Květa Pacovská skládala z elementárních geometrických prvků. Kromě papíru je často vytvářela subtilními liniemi drátů, občas je spojovala s provázky, které jim dodávaly rafinovanou hravost a neustálou proměnlivost. Ty ostatně provázejí v různé míře celou její experimentální tvorbu do současnosti.

Hana Larvová

Květa Pacovská

Narozena 28. července 1928 v Praze.

V roce 1951 absolvovala Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze (prof. Emil Filla).

Její knihy byly publikovány česky, slovensky, německy, anglicky, japonsky, francouzsky, italsky, španělsky, portugalsky, dánsky, finsky, holandsky, korejsky a čínsky.

V letech 1992 až 1993 působila jako hostující profesorka na Hochschule der Künste v Berlíně.

V letech 1995 až 1997 realizovala projekt zahrady v Chihiro Art Museu Azumino v Japonsku.

Roku 1999 jí byl udělen čestný doktorát Honorary Doctor of Design na Kingston University ve Velké Británii.

Žije v Praze.

Kurátorka: Hana Larvová

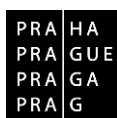
Grafické řešení: Ondřej Grygar

Mediální partneři: Art&Antiques, A2, ArtMap, Artikl, Český rozhlas, ExpresFM, Flash Art, Literární noviny, protisedi.cz, Radio 1, XANTYPA

Vstupné: 60 Kč plné (dospělí) / 30 Kč snížené (studenti, senioři)

Kontakt pro novináře: Michaela Vrchotová, +420 725 818 721, vrchotova@ghmp.cz

Další informace: www.ghmp.cz, www.facebook.com/GHMP.cz

Galerie hlavního města Prahy je jednou z nejvýznamnějších galerií v České republice, která se ve své výstavní činnosti zaměřuje zejména na moderní a současné umění. Shromažďuje, ochraňuje a odborně zpracovává umělecké sbírky hlavního města Prahy. V současné době GHMP vystavuje v sedmi objektech: v Domě U Kamenného zvonu, v Městské knihovně – 2. patro, v Colloredo-Mansfeldském paláci, v Domě fotografie, v Bílkově vile, v Zámku Troja a v Domě Františka Bílka v Chýnově.

DOPROVODNÝ PROGRAM

Komentované prohlídky s kurátorkou Hanou Larvovou a vystavující umělkyní Květou Pacovskou

5. 11. 2019 v 17 h

25. 2. 2020 v 17 h

Sobotní výtvarné workshopy

so 2. 11. 2019, 13.00–18.00, Vrstvení a prolínání, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

so 7. 12. 2019, 13.00–18.00, Kresba v prostoru, Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském paláci

V rámci výtvarných reakcí na výstavu Květy Pacovské se budeme zabývat dvěma okruhy: kresbou a grafikou i objekty a prostorovou tvorbou. V souvislosti s kresbou se budeme inspirovat subtilností kresby a její procesualností. Budeme také vytvářet grafické matrice vrstvením různých struktur a vyrýváním linek, podobně jako je tomu např. u techniky suché jehly. Cílem bude nejen tvorba výsledných tisků a jejich variací – zajímavými artefakty budou i samotné matrice. Budeme testovat možnosti valérů šedi a experimentovat s písmeny, symboly, znaky a jejich kombinacemi. V kontextu prostorové tvorby se budeme snažit nejrůznějšími způsoby a prostřednictvím pestrých materiálů ztvárnit 3D kresbu.

Výtvarný ateliér pro dospělé a seniory (Edukační centrum v Colloredo-Mansfeldském Paláci)

pá 11. 10. 2019, 15.00–18.00, Knižní vazby I

ne 13. 10. 2019, 15.00–18.00, Knižní vazby II

čt 17. 10. 2019, 15.00–18.00, Knižní vazby III

ne 20. 10. 2019, 15.00–18.00, Knižní vazby IV

pá 25. 10. 2019, 15.00–18.00, Experimentální grafické techniky I

ne 27. 10. 2019, 15.00–18.00, Experimentální grafické techniky II

čt 16. 1. 2020, 15.00–18.00, Barva, linie a tvar I

pá 17. 1. 2020, 15.00–18.00, Barva, linie a tvar II

čt 23. 1. 2020, 15.00–18.00, Papír a kniha I

pá 24. 1. 2020, 15.00–18.00, Papír a kniha II

ne 26. 1. 2020, 15.00–18.00, Papír a kniha III

Během interaktivních výtvarných dílen se zaměříme na umělecké přístupy autorky (princip geometrie, minimalismus, rafinovaná vizuální proměnlivost a uplatnění typických barev – bílé, černé, zelené a červené), které využijeme při výtvarné práci s papírem a barvou. Dále budeme zkoumat širokou škálu různých způsobů zhotovení knižní vazby. Vyzkoušíme si tradiční knihařské technologie jako je šitá nebo japonská vazba. Budeme experimentovat i s tvarem knihy a proměňovat ho na architektonické, sochařské nebo malířské dílo. Papír se stane prostorem pro různé pracovní postupy (prořezávání, perforace, koláž). Následující dílny zaměřené na netradiční grafické techniky se dotknou výtvarných prvků jako je linie, plocha, kontrast a kresba. Vytvoříme vlastní originální grafiky za pomoci jednoduchých nástrojů a kombinovaných technik. Závěrečný cyklus dílen bude soustředěn na techniku tónování papíru lihovými mořidly. Při výtvarné práci budeme hledat nové možnosti a způsoby použití lihových barev ke knihařským účelům nebo používat různé pomůcky.

Interaktivní prohlídky výstavy pro všechny typy škol i další věkové a zájmové skupiny s možností následné výtvarné reakce ve formě vlastní tvorby. Akce přizpůsobujeme časově, tematicky i úrovní náročnosti konkrétním požadavkům každé školy.

Cena: děti do 10 let, studenti uměleckých škol, pedagogové 5 Kč; nad 10 let 20 Kč

Kontakt: Lucie Haškovcová, lucie.haskovcova@ghmp.cz, 606 612 987, 608 216 418

Kromě výše zmíněných akcí budou probíhat i další edukační aktivity zaměřené na ostatní cílové skupiny jako jsou například znevýhodnění návštěvníci nebo rodiče s dětmi na rodičovské dovolené.

Kontakt:

E-mail: edukace@ghmp.cz

Edukační centrum, Colloredo-Mansfeldský palác

Karlova 2, Praha 1